

NOAM CHOMSKY

21. Yüzyılın İlham Veren Entelektüeli

“Dünyayı deęiřtirmek
istiyorsanız, onu anlamaya
çalışmalısınız.”

Yayıma Hazırlayan: Ömür Uzel

© KARAKARGA YAYINLARI 318

Felsefe Serisi - 2

*Her hakkı saklıdır. Bu eserin aynen ya da özet olarak hiçbir bölümü,
telif hakkı sahibinin yazılı izni alınmadan kullanılamaz.*

-NOAM CHOMSKY-
Ömür Uzel

Genel Yayın Yönetmeni: Mustafa Kutlukhan Perker
Yayın Koordinatörü: Mesud Ata
Görsel Yönetmen: Sedat Gösterikli
Reklam ve Tanıtım Müdürü: Bilgen Ülgen

1. Baskı: Ekim 2020

ISBN: 978-625-7217-11-8

*İmtiyaz Sahipleri: Yelda Cumahoğlu, Mustafa Kutlukhan Perker
KaraKarga Yayınları, Destek Yayınları'nın alt kuruluşudur.*

Yayıncı Sertifika No: 13226

Adres: Abdi İpekçi Cad. No 31/5 Nişantaşı / İstanbul
Tel: (0 212) 252 22 42
Fax: (0 212) 252 22 43

 karakarga.com info@karakarga.com

 [karakargayayinlari](https://www.facebook.com/karakargayayinlari) [karakargayayinlari](https://www.instagram.com/karakargayayinlari) [karakargayayin](https://twitter.com/karakargayayin)

Baskı: Baskı: Deniz Matbaa Mücellit
Adres: Maltepe Mahallesi Hastane Yolu,
Sokak No 1/6 Zeytinburnu - İstanbul
Tel: 0 212 613 30 06
Matbaa Sertifika No: 48625

İçindekiler

Önsöz.....	7
<i>Merhaba Dünya, Merhaba İdeal Toplum</i>	13
<i>Sınırsız Kimlik, Sınırsız Enerji</i>	21
<i>Paradigma Değiştiren Teoriler</i>	26
<i>Kimdir Bu Entelektüel?</i>	36
<i>Askeri Güç ve Propaganda</i>	45
<i>“Türk Kültürünün Avrupa’ya Öğreteceği Çok Şey Var.”</i>	56
<i>Ah Vietnam!</i>	61
<i>Hileli Demokrasi</i>	69
<i>Medya Cahilleri</i>	76
<i>Terörizm Nedir? Ne Değildir?</i>	81
<i>Aptallık ve Başarı</i>	89
<i>Koronavirüs (Covid-19) ve Dünya</i>	97
<i>Kaynakça</i>	107

Önsöz

1928 yılında Philadelphia’da dünyaya gelen Avram Noam Chomsky, içinde bulunduğumuz çağı etkileyen önemli bir düşünürdür. Siyaset bilimi, sosyoloji, felsefe alanında dünyanın önde gelen isimlerinden biri olmuştur. Başarılı bir akademisyen, sıkı bir muhalif, cesur bir aktivist olarak farklı rollerde karşımıza çıkan Noam Chomsky, demokrat ve radikal duruşuyla da adından söz ettirmeyi başarmıştır.

Chomsky, aynı zamanda dünyanın en ünlü dil bilimcilerinden biridir. Massachusetts Institute of Technology’de felsefe ve dil bilim dersleri vermiştir. Üstelik bu alanlarda ortaya attığı teorilerle tüm dünyada devrim yaratmıştır. Var olan olduğu gibi kabullenmeyişi, sorgulayıcı kimliği sayesinde pek çok paradigmanın değişmesinde rol oynamıştır. Onun bu özelliği Chomsky’yi, sıra dışı bir aydın olarak karşımıza çıkarır.

“21. yüzyılın ilham veren entelektüeli” ifadesi, Chomsky’yi iyi tanımlıyor. Çünkü o, içinde bulunduğumuz çağın en çok alıntı yapılan ilk on ismi arasında yer alıyor. Karl Marx, Lenin, Shakespeare, Aristoteles, İncil, Platon ve Sigmund Freud’dan sonra sekizinci sırada Chomsky bulunuyor ve yaşayan yazarlar arasında en çok alıntı yapılan kişi olarak gösteriliyor.

Chomsky, 1960’lı yıllardan günümüze uzanan dünya siyaseti hakkında oldukça etkileyici yorumlarda bulunmuştur. Derin içgörülü ve sarsıcı fikirlerini cesurca beyan etmiştir.

Örneğin Chomsky, Vietnam Savaşı'na karşı duruşuyla tüm dünyanın dikkatini çekmeyi başarmıştır. Amerika'nın Vietnam Savaşı'ndaki tutumunu sert bir dille eleştirmiştir. Chomsky, o dönemden itibaren dış siyasetin açık sözlü, keskin eleştiricisi olarak adından sıkça söz ettirmiştir.

Chomsky -pek çok Amerikalı, düşüncelerinden rahatsız olsa da- Vietnam'da yaşanan acımasız olayların; yapılan işkencelerin, tarihe geçen korkunç katliamların, bırakılan hasarların sebebini yüksek sesle söyleme cesareti göstermiştir.

“ABD, gücünü ve sınırsız denetimini mümkün olabildiği kadar genişletmeyi kendine hak görüyor.”

Diyerek, Amerika'nın Çin'indeki politikasını sert bir dille eleştirmiştir. O sırada pek çok Amerikalı -Chomsky'nin sert tokatlar atmakta haklı olduğu taraflı medya sayesinde- Güney Vietnam'ın komünizmden korunduğunu sanıyordu. Peki ya Amerika'nın Kuzey Vietnam'a attığı bombalar ve kimyasal silahlar?

Chomsky, gerçeği söyleme özgürlüğüne ve sorumluluğuna sahip bir aydın. *Entelektüellerin Sorumluluğu* adlı savaş karşıtı denemesinde iktidar sahiplerinin gizlediklerini, oyunun perde arkasında yaşananları da cesurca ortaya koyuyor. Ve her düşünürün, yazarın bu konuda sorumlu olduğunun altını çiziyor.

Chomsky bazen medyaya tokat gibi cevaplar veren sıkı bir eleştirimen bazen öğrencileriyle birlikte eylemlere katılan saygın bir profesör bazen de Orta Doğu'ya ve bölgedeki barış, adalet sorunlarına büyük ilgi duyan -sadece ilgi duymakla

yetinmeyip, sorunlara çözüm önerileri de getiren- idealist bir yazar olarak karşımıza çıkıyor.

Chomsky, savaşa ve Amerikan dış politikasına karşı meydan okuyan sıra dışı bir MIT profesörü olmanın ötesinde biri. Çünkü o sadece öğrencilerini değil, aynı zamanda pek çok yazarı da etkileyen güçlü bir kişilik. Yazar Arthur Naiman, Chomsky'yi şöyle tanımlıyor:

“Aralıksız bir konferans programına sahip ve durmak bilmeyen bir aktivist olarak üç normal insanın yapabileceğinden fazlasını yapıyor. Ancak yeterince şey yapmadığı hissinde. Chomsky, çok heyecan verici bir konuşmacı ve bu özelliğini yalnızca söylediklerine borçlu. Söyleşisindeki yapmacıksız ve açık sözlü tavrına değil (Süslü hitabetten bilinçli olarak kaçınıyor). Tartışmalarda zehir gibi, söyleşilerde sıcak ve cana yakın olan Chomsky, hayatımda tanıdığım en ahlâklı ve bilgili insan. Dilerim, 100 yaşını görece kadar yaşar. Siz de bunu dilemelisiniz. Dünya onsuz daha boş, daha yalnız ve daha az adaletli bir yer olacak.”

Naiman'ın, Chomsky hakkındaki dileğine katılmamak elde değil. Umarım Chomsky 100 yaşını da geçer. Çünkü Chomsky'nin dünya üzerinde kaldığı her saniye hepimiz için bir avantaj. Bugün Chomsky'nin radikal fikirlerine, zekâsına, hümanistliğine ve cesaretine her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

O, fikirleriyle zamandan ve mekândan bağımsız bir mütefekkir. Otuz yıl önce yazdıkları, söyledikleri bugün hâlâ güncel. Bundan otuz yıl sonra da güncel kalmaya devam edecek.

Bu kitabın hazırlık sürecinde Chomsky'nin kendi yazıları dışında onunla ilgili yazılmış pek çok akademik makale, eleştiri, röportaj ve kitap okuma şansım oldu. Bu kitap, o yazarların içinden ve Chomsky'nin kendisine ait yazılarından, konuşmalarından, röportajlarından seçtiğim önemli bölümlerden oluşmaktadır.

Gerçekleri konuşmak aydınların en önemli sorumluluğudur. Chomsky , üzerine düşen sorumluluğu itinayla yerine getiren gerçek bir aydındır.

Elinizde tutmuş olduğunuz bu kitap, zamandan ve mekândan bağımsız bir mütefekkirin fikirlerini, dünya görüşünü, ideolojisini yakalayabilmenize yardımcı olmak adına bir ön bilgi olarak hazırlanmıştır.

Ömür Uzel
Eylül 2020
İstanbul

“Eğer hiç umut olmadığını farz edersen, hiç umut olamayacağını garantilemiş olursun. Eğer özgürlük için bir içgüdü olduğunu farz edersen, bir şeyleri değiştirme şansın olur. Sonra da dünyayı iyi hâle getirmek için katkıda bulunma olasılığın olur.”

Merhaba Dünya, Merhaba İdeal Toplum

William Chomsky ve Elsie Simonofsky çiftinin oğlu olarak 7 Aralık 1928'de Philadelphia'da dünyaya geldi Chomsky. Babası Dr. William Chomsky, ünlü İbranice gramercilerindendi.

Dolayısıyla Chomsky'nin dil bilimine ilgi duyması bir tesadüf değildi.

Chomsky, oldukça sorgulayıcı ve sıra dışı bir çocuktuktu. Uçlarda yaşıyordu. 10 yaşında ilk siyasi makalesini yazdı. İspanya İç Savaşı hakkında bir deneme yazıydı bu. Barcelona'nın Franco karşısındaki yenilgisini anlattı Chomsky o makalesinde. Henüz 10 yaşındaydı.

Chomsky'nin, dünyaya "merhaba" dedikten kısa bir süre sonra ideal topluma, radikal düşünceye, felsefi fikirlere de "merhaba" dediği görülüyor. Çünkü New York'ta dolaştığı sahaflar, tek başına çıktığı yolculuklar, eniştesinin entelektüel arkadaşlarıyla yaptığı sohbetler, onun düşün hayatının çok erken yaşta şekil almasını sağlıyor.

“Hepimiz belli seçimlerde bulunduk. Hiçbirimiz Tanrı değiliz, en azından ben değilim.”

Chomsky, bugün 92 yaşında. Yani dünya tarihini etkileyen birçok siyasi olayın yakın tanığı. İkinci Dünya Savaşı, Hiroşima ve Nagazaki’ye atılan atom bombaları, Vietnam Savaşı, Körfez Savaşı, Berlin Duvarı’nın yıkılışı, 11 Eylül saldırısı ve koronavirüs (COVID-19) salgını gibi pek çok tarihi olaya şahitlik etmiş. Deneyimleri, onun fikirlerini ve analizlerini ayrıca değerli kılıyor.

“Beni ele geçiren ilk anılarım 1930’lardan. Barcelona’nın kaybedilmesi hakkında yazdığım o makale, aslında faşist salgının bütün Avrupa’da insafsızca yayılması ve nasıl sonlanacağı hakkındaydı. Çok sonra keşfettim ki ABD’nin o dönem ve sonraki yıllardaki analizcisi, savaşın sona ereceğini bekliyormuş. Savaşın sona ermesiyle, dünyanın ABD hâkimiyetindeki hava bölgeleri ve Alman hâkimiyetindeki bir bölge arasında bölüneceğini tahmin etmiş. Yani benim çocukluk korkularım tamamen yersiz değilmiş.”

Chomsky’nin on yaşında yazdığı o makale, onun sıra dışı zihin yapısının ilk sinyalinin veriyor. Ve bu sıra dışı zihin, çok küçük yaşlarda, pek çok kişi tarafından fark ediliyor.

“Eylemlerimiz özgürdür ve belirlenmemiştir. Bu eylemlerde kışkırtıldığımız ya da meyilli olduğumuz şeyleri yapmak zorunda değiliz.”

Chomsky, New York'ta Rudolf Rocker gibi göçmen aydınlarla yakın arkadaşlık kurmaya başladı. Öğrenmeye olan tutkusu sayesinde girdiği entelektüel camianın içinde kendisini hızla geliştirdi. Ve Chomsky, 14 yaşına geldiğinde çevresindeki herkesi şaşırtacak kadar siyaset ve felsefe konuşmaya başladı.

Aldığı eğitimlerle ve okuduğu binlerce kıymetli kitapla meraklı ruhunu besleyen Chomsky, Pensilvanya Üniversitesinde felsefe ve dil bilimi üzerine eğitim aldı. Ve burada devrim yaratacağı kuramların temellerini atmaya başladı.

“Evimi ve arabamı bağışlamadım, bir kulübede yaşamıyorum. Günün 24 saatini insanlık için çalışarak geçirmiyorum. Zamanımın ve enerjimin büyük bir kısmını bilimsel çalışma gibi yalnızca hoşlandığım şeylere harcıyorum. Bunu zevk için yapıyorum.”

Chomsky, normal öğrencilerden farklı olarak kendi mesleki gelişimini tamamlamaya yönelik derslerin aksine ilginç olarak bulduğu dersleri seçerek, isteği yönünde eğitim almaya çalıştı. Chomsky burada ilk